

ZBORNİK REZIMEA

**MEĐUNARODNA STRUČNO-NAUČNA
KONFERENCIJA**

**DANI DEFEKTOLOGA SRBIJE
ZLATIBOR, 17-20. FEBRUAR 2022.**

ZBORNİK REZİMEA
MEĐUNARODNA STRUČNO-NAUČNA
KONFERENCIJA

DANI DEFEKTOLOGA SRBIJE
ZLATIBOR, 17-20. FEBRUAR 2022.

DANI DEFEKTOLOGA SRBIJE ZLATIBOR, 17-20. FEBRUAR 2022.

Izdavač

Društvo defektologa Srbije, Kosovska 8/1, Beograd

Štampa

PM plus D.O.O., 22.oktobra 8a, Beograd

Za organizatora

Siniša Ranković, predsednik UO Društva defektologa Srbije
Prof.dr Marina Šestić, dekan - FASPER

Organizatori

Društvo defektologa Srbije
Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju

Organizacioni odbor

Maja Matović
Željka Trbović
Milka Glavonjić
Uroš Šotarević
Svetlana Pešić
Zoran Kovačić

Programski odbor

prof.dr Ante Bilić Prčić
prof dr Katarina Pavičić Dokoza
prof dr Haris Memišević
prof dr Vesna Vučinić
prof dr Medina Vantić Tanjić
prof dr Gordana Nikolić
prof dr Svetlana Kaljača
prof dr Tamara Kovačević
doc dr Zlatko Bukvić
doc dr Marija Maljković
doc dr Ivana Sretenović
doc dr Bojana Drljan
ass Božidar Filipović

Generalni sekretar

mr Miodrag Nedeljković

Tehnički sekretar

Gorana Kiković

Sekretar za finansije

Radomir Leković

Tehnički urednik

mr Miodrag Nedeljković

ISBN-978-86-84765-58-3

RAZUMEVANJE MEHANIZMA INTERNALIZOVANE OPRESIJE IZ UGLA SOCIJALNO-RELACIONOG MODELA OMETENOSTI KEROL TOMAS

Nevena Strižak, Dragica Bogetić, Luka Mijatović

Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju

Na nesvesnim nivoima, u svima nama više ili manje je aktivan mehanizam pounutrenja predrasuda o grupi kojoj pripadamo, kao da su one istine o nama samima. U slučaju negativno obojenih predrasuda o manjinskim grupama, koje su uglavnom udružene sa diskriminacijom, ovaj proces naziva se internalizovana opresija.

Cilj ovog rada je prikaz teorijskih razmatranja internalizovane opresije iz ugla socijalno-relacionog modela ometenosti Kerol Tomas.

U radu su kao opšte metode korišćene analiza i sinteza empirijskih i teorijskih nalaza pomoću pretraživanja radova kroz različite naučne baze.

Mitovi o tome kakve su osobe sa ometenošću, koji se perpetuiraju kroz izostanak pozitivnih modela u filmovima, medijima, kulturnoj i sportskoj sferi, kao i kroz nasilan jezik, podsmejljive poštapalice, poslovice, izreke i viceve, dodatno potvrđuju da je mnogo razloga da se osoba sa ometenošću oseti, i kontinuirano oseća, bespomoćno i obespravljeno i da će vremenom poverovati u poruke koje dobija od okruženja. Psihoanaliza, u domenu teorije objektnih odnosa, internalizovanu opresiju opisuje kroz mehanizam projekcije sa neometenih na one sa ometenošću, koji su konstituisani kao Drugi, na taj način sugerišući da je ona neizbežno iskustvo za sve osobe sa ometenošću. Tomasova donekle preispituje ovo stanovište, ističući da osobe sa ometenošću nisu homogena grupa, te da sklonost internalizaciji opresije može varirati u odnosu na to da li je ometenost stečena ili prisutna od rođenja, odlike ličnosti, kontekst. Antropološka literatura sugerise i značajne razlike u odnosu na kulturu, jer postoje zajednice koje ne isključuju osobe sa ometenošću.

Uprkos tome što je veoma široko rasprostranjen i ugrožavajući, fenomen internalizovane opresije ostao je relativno zanemaren u studijama ometenosti. Posledice internalizovane opresije prepoznatljive su u poteškoćama da se izgradi i održi samopoštovanje i nivo aspiracije koji odgovara ličnim snagama i potencijalima. Shodno tome, za kvalitetan i celovit rad defektologa značajno ih je prepoznati i razumeti njihove efekte na razvoj i dobrobit korisnika.

Ključne reči: internalizovana opresija, ometenost, socijalno-relacioni model